

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, z o. j. * List izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
števila stane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Cankarjeva ulica 4. — Telefon št. 196

Leto XI.

Celje, 8. marca 1940

Štev. 5

Ne kalijeve soli

Začudil se bo morda kdo temu nadpisu, pa je že tako. Pravijo, da v sili še peklenšček muhe jé, toda le v sili, če nima nič boljšega. Prav tako je tudi s kalijevo soljo. Priporočali smo jo za gnojenje hmelja, ker je bila sila in nič boljšega imeli nismo. Danes pa je temu drugače. Sicer slej ko prej, da, morda še bolj kot prej, nujno priporočamo gnojiti hmelj izdatno s kalijem, vendar ne s kalijevo soljo.

Pa je gnojenje hmelja s kalijem res tako važno in nujno? Prav gotovo! Hmelj rabi izredno mnogo kalija. Sicer ga je nekaj že v zemlji sami, v težki več in v lahki zopet manj, vendar ga hmelj kaj hitro porabi, tembolj, ker hmeljišče ostane leta in leta na istem zemljišču.

Kalij vpliva na razvoj listja in koreninja ter krepí rastlino proti raznim boleznim in škodljivcem, zlasti proti tako nevarni peronospori; številni tozadevni poskusi so vedno ponovno dokazali, da so bile najbolj napadene po peronospori tiste rastline, ki so dobile premalo kalija. Kalij pa vpliva tudi na obilost in kakovost pridelka. Če dobi hmelj dovolj kalija, dá fine, čvrsto zbite in težke kobule z obilo lupulina in smole ter milo in prijetno aromo; kobule so brezhibno gladkozelene barve, ki jo tudi trajno obdrže in hmelj ne porumeni in pobledi tako lahko. Če pa hmelj pogaša kalija, je pridelek znatno manjši, zlasti pa tudi kakovost slabša; vretenca kobul so namreč preveč groba, aroma prešibka, vonj neugoden, v lupulinu pa je premalo smole. Kakor iz tega sledi, vpliva kalij tudi na ceno hmelja, kajti gladkozeleno blago ter fine in čvrsto zbite kobule z obilo lupulina in prijetno aromo se vedno najboljše in najlažje proda.

Kakor iz navedenega sledi, mora pameten hmeljar vedno skrbeti, da gnoji svoje hmeljišče izdatno s kalijem, seveda pa tudi z ostalimi gnojili.

Zato smo o potrebi gnojenja hmelja s kalijem že ponovno obširno razpravljali in če se je povprečna kakovost našega hmelja zadnja leta izdatno izboljšala, je brez dvoma pripisati to med drugim tudi okolnosti, da so naši hmeljarji začeli gnojiti svoja hmeljišča izdatneje s kalijem.

Kot kalijevo gnojilo smo priporočali doslej 40 % kalijevo sol, ker drugega pri nas sploh ni bilo na razpolago. Kalijeva sol je sicer dobro in izdatno kalijevo gnojilo, vendar ima to slabo lastnost, da poleg kalija vsebuje tudi še nekaj klor. Klor pa je za rastline strup, za katerega so zlasti aromatične, kakor tobak in prav posebno hmelj, izredno občutljive. Zato so hmeljarji v drugih državah že pred leti opustili gnojenje hmelja s kalijevo soljo in uporabljali raje druga kalijeva gnojila, ki ne vsebujejo klor. Tako gnojilo je kalijev sulfat ali žvepleno kisli kalij, ki vsebuje 50 % kalija in pri hmelju zelo dobro učinkuje. Letos se dobi končno tudi že pri nas kalijev sulfat in zato nujno priporočamo vsem hmeljarjem, da pognoje svoja hmeljišča izdatno s kalijem, vendar ne s kalijevo soljo, temveč s kalijevim sulfatom, ki ga rabimo kakih 70 kg na 1000 sadežev. Nič manj dobra ali za kakovost hmelja morda še boljša je kalimagnezija ali patent-kali, ki pa je dražji in ga pri nas še vedno ni dobiti. Kalijev sulfat pa se letos menda že dobi pri nas povsod, kjer se dobe ostala umetna gnojila.

Ker pa je treba dati hmelju poleg kalija tudi fosforne kisline in dušika, so tudi za gnojenje hmelja priporočljiva mešana umetna gnojila. Najboljše mešano umetno gnojilo za hmelj pa je tako, ki vsebuje kalij v obliki kalijevega sulfata, fosforno kislino v obliki superfosfata in dušik v obliki amonsulfata. Ker je za temeljno gnojenje hmelja z dušikom najprikladnejši amonsulfat, ki ga vsebuje mešano gnojilo KAS, smo prav to gnojilo že ponovno priporočali za hmelj. V navadnem KAS-u pa je kalij v obliki kalijeve soli. Zato je Hmeljarska

PO LASTNE VREČE, ki so že urejene in zašite, naj pridejo vsi hmeljarji, ki so dobavili hmelj v svojih vrečah **Hmeljarski zadrugi z o. j., Žalec**.

zadruga naročila letos posebne vrste KAS za hmelj, to je mešanica kalijevega sulfata, amonsulfata in superfosfata v razmerju 8:3:8. Hmeljarje opozarjamo na to prvovrstno mešano gnojilo za hmelj, da si ga pravočasno naroče, ker je zaloga le pičila; cena bo kakih 170 din za 100 kg. Tovarna v Rušah pa bo menda sestavila mešano gnojilo Nitrofoskal - special, ki bo mešanica kalijevega sulfata, apnenega dušika in superfosfata; to gnojilo pa je porabno v jeseni in le še prav zgodaj spomladi, pozneje pa ne, ker bolj počasi deluje.

Tako je torej s kalijem! Pognojimo z njim izdatno naša hmeljišča, da bomo pridelali čim več in čim boljše blago, vendar hmelja ne gnojimo več s kalijevo soljo, temveč le s kalijevim sulfatom ali žveplenokislim kalijem.

Ce in kako saditi

Ce se že odločimo saditi hmelj, moramo vse-kakor tudi vedeti kako, da bo čimbolj prav in uspešno. Sicer pa je težko letos in res ne vemo, kako in kaj bi. To neprestano pričakovanje, da se bo nekaj zgodilo, nam je pokvarilo že mnoge račune. Nihče ne ve nič določenega, pa je zato tudi težko kaj reči. Treba je pač preurediti, kakor se najbolje dá.

Kdor že ima zasajenega precej hmelja, naj pač premisli, če ima še dovolj zemlje za pridelovanje živeža. Živila se draže, ker jih moramo pod silo razmer mnogo izvažati in nerodno bo za hmeljarje kupovati živež, dočim bomo odvišne poljske pridelke kaj lahko prodali. Skrbimo vse-kakor najprej sami zase in pridelajmo potrebni živež, da bo vsaj želodec poln. Zato pa dobro premislimo, preden se odločimo za povečanje površine naših hmeljišč.

V ostalem je bilo treba na sajenje hmelja misliti že v jeseni in tedaj globoko preorati hmeljišče fer ga po potrebi založiti z apnom ali hlevskim gnojem. Letošnja zima je dobro zrahljala zemljo in kakor hitro se bo osušila, bomo pričeli z delom. Tudi za kompost je bilo treba pohiteti, saj brez tega nekateri sploh ne sade hmelja. Sicer se najde

kdo, ki trdi, da se z razvažanjem komposta preveč sllači rahla zemlja, vendar to ne bo tako hudo.

Često vidimo pri nas hmelj še vedno vse pre-gosto nasajen, skoro kakor fižol. To ni prav. Hmelju treba mnogo sonca in zraka, kar mu ven-dar lahko privoščimo, saj je zastonj. V nasadih na hmeljevk mora biti zato hmelj še bolj redko sajen, kakor v onih na žico. Če sadimo gосто, rabimo več hmeljevk, dobimo pa manj hmelja in še ta navadno ni najboljši. Saditi moramo **najmanj** 150 × 150 cm, to se pravi, da so vrste oddaljene ena od druge po 150 cm in prav toliko tudi v vrstah ena rastlina od druge. Tako kvadratno sajenje je zelo pripravno za obdelovanje, ker se dá okopavati vzdolž in povprek. Paziti pa moramo, da so vrste v redu na vse strani.

Ko smo zakoličili novo hmeljišče, je treba na-praviti jame za sajenje. Nekateri so sicer skušali saditi tudi kar s kolcem kakor »flance« ali pa pod motiko, vendar se to obnese le v izredno rahli in rodovitni zemlji, ki jo pa pri nas navadno nimamo. Zato je že bolje saditi v 30 cm dolge ter prav toliko široke in globoke jame. Doslej smo navadno na dno jame dali preležanega hlevskega gnoja ali pa komposta, po najnovejših čeških ugotovitvah pa to ni dobro, ker potem zaradi preobilne vlage in raznih bakterij rade gnijejo korenine ter je rastlina preveč slabotna in občutljiva. Novo hmeljišče je pač treba dobro zagnojiti že jeseni, ko se pre-orava, v jame pa dati potem le umetna gnojila, in sicer po 30 g KAS-a ali pa 40 g Nitrofoskala, ki ga je dobro zamešati z zemljo. Če nočemo me-šanih gnojil, lahko damo tudi posamezna prav ka-kor na Češkem, namreč 8 g kalijevega sulfata, 9 g amonsulfata in 10 g superfosfata, kar lahko vse tudi zmešamo pred uporabo. Sicer bo morda kdo oporekal, da prvo leto hmelju ni treba umetnih gnojil, vendar to ne drži. Kakor otrok ali mlado živinče, tudi rastlina prav v začetku rabi dosti lahko raztopne hrane, da se že prvo leto dobro zakorenini in okrepi ter bo potem dobro rasna in plodna. Številni tozadevni poskusi so to že po-novno dokazali.

Tako je torej. O izbiri sadik in posajanju pa zopet prihodnjič.

Najboljše gnojilo za polno spomladan-sko gnojenje hmelja je posebej zato priprav-ljeno mešano umetno gnojilo KAS za hmelj (kalijev in amonsulfat s superfosfatom 8:3:8). Naročite ga čimprej, ker je zaloga le pičila. Naročila sprejema **Hmeljarska zadruga z o. j.**

Žlahtni gnoj

(Nadaljevanje.)

Gnojilna vrednost različnih vrst gnoj.

Katerih opisanih načinov dá najboljši gnoj, nam pove naslednji poskus, ki so ga napravili na nekem večjem posestvu.

Na tem posestvu so hlevski gnoj vsak dan stehali in ga razdelili v tri enake kupe po 450 stov. Na prvem kupu so gnoj vsak dan razgrnili po gnojišču in ga stlačili, kakor se je do sedaj navadno delalo pri umnem ravnanju z gnojem. Kup je dosegel višino 175 cm. Drugega so zlagali na polovico gnojišča, ga stlačili in nagomilili 3 m visoko. Tretji del gnojja so uporabili za vroče zorenje, kakor se napravlja žlahtni gnoj; zlagali so ga torej na manjše kupe, ga šele po treh dneh stlačili in dosegli 375 cm visoke stebraste kupe. Po štirimesečnem ležanju so gnoj iz vseh treh kupov znova stehali, kemično preiskali ter ugotovili izgubo. Prvi kup je izgubil na teži 36 % in gnoj je vseboval le 0,43 % dušika, drugi kup je izgubil na teži 27 % in vseboval 0,57 % dušika, tretji kup pa je izgubil le 21 % svoje teže in njegov žlahtni gnoj je imel 0,60 % dušika.

Vse tri načine smatramo za pravilno ravnanje s hlevskim gnojem in vendar je med njimi precejšnja razlika v gnojilni vrednosti vležanega gnojja. Najboljši gnoj izkazuje le eno petino izgube na teži, najslabši pa skoro dve petini. Izguba na dušiku pa znaša pri najslabšem eno tretjino več kot pri najboljšem. Kako velike morajo biti šele izgube pri slabem ravnanju z gnojem, ki je pri nas še precej razširjeno, si lahko vsak sam predstavlja.

Zelo poučen nauk nudi tudi drugi način ravnanja, pri katerem je bil gnoj zložen le na polovico površine prvega. Vzlic temu se je glede svoje vrednosti znatno približal žlahtnemu gnoju. Iz tega sledi, da se dá doseči visokovreden gnoj tudi brez posebnih dragih priprav in sitnega dela.

Razno

Površino nasadov na Češkomoravskem bodo skrbili, in sicer po vladni naredbi z dne 1. februarja 1940 v češkem okolišu Žatec za 382 ha, v okolišu Roudnice za 156 ha in v okolišu Tršice za 25 ha, skupno torej za 563 ha; poleg tega pa bodo popolnoma iztrebili vse nasade hmelja izven okolišev, to je kakih 77 ha. Določeno površino nasadov je treba izkrciti že do 15. marca t. l. Saditi hmelj na novo je dovoljeno le pod pogojem, da se istočasno opusti enako površino ostarelih nasadov.

Konsum piva na Madžarskem se dviga in računajo, da je v preteklem letu znašal že 600.000 hl, to je skoro še enkrat toliko kakor prejšnje leto.

Pridite po vreče, ki so že zašite in pripravljene, vsi hmeljarji, ki ste dobavili hmelj v lastnih vrečah tit. **Josip Aubrecht, Žalec.**

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Glede kupčije je položaj nespremenjen. Sicer pa so pretekli teden bili menda prodani tudi še zadnji ostanki našega letošnjega pridelka. — Hmelj je verjetno pod debelo snežno odejo dobro prezimil in kakor hitro skopni sneg in se za silo osuši zemlja, se bo polagoma pričelo z obrezovanjem. Zasadilo se bo sicer nekaj hmelja na novo, vendar tudi opustilo precej ostarelih nasadov. Zaenkrat hmeljarji hite dobavljati potrebne hmeljevke, ki se jih doslej zaradi obilo snega in hude zime ni dalo dobiti.

Vojvodina: Glede vnovčenja lanskega pridelka je ostalo vse pri starem. — Mnogi hmeljarji že pripravljajo žična ogrodja, ker nameravajo površino svojih nasadov z ozirom na dobre cene, ki so jih dosegli v pretekli sezoni, precej razširiti.

Nemčija: Tržišče je slej ko prej zelo mirno in so cene ostale sicer nespremenjene, vendar so le bolj nominalne, ker je prometa le malo. Hud mraz je znatno oviral dovoz že prej nakupljenega hmelja, ki se sedaj polagoma zopet vrši. Pičle še preostale zaloge lanskega pridelka bo glasom zadnje tozadevne odredbe prevzela Nemška hmeljska prometna družba. Prevzem pa se vrši le polagoma, ker je pivovarska industrija v splošnem krita, za izvoz v dosegljive evropske države pa ni več dosti zanimanja, dočim je prekomorski izvoz skoro popolnoma izključen.

Češkomoravska: V hmeljski kupčiji splošno prevladuje zelo mirno razpoloženje in je nekaj zanimanja in povpraševanja le za najboljše blago, dočim za ostalo sploh ne. Cene so še popustile in lanski pridelek notira iz prve roke Žatec 20—28 K in Roudnice 20—24 K, to je po našem klirinškem tečaju (po dejanski vrednosti še precej manj) 30—42 din oziroma 30—36 din za kg.

Belgija: V hmeljski kupčiji je bilo prometa le malo, ker je večinoma vse razprodano in je le malo blaga več na razpolago. Zato so se tudi cene še učvrstile in lanski pridelek notira tako Alost kakor tudi Poperinghe 4 do 4,40 blg, to je 37—41 din za kg. Zanimanje in povpraševanje na tržišču je zelo živahno in sega tudi na starejše letnike. Največ zanimanja je seveda za izvoz.

Amerika: Tržišče je zelo čvrsto, četudi je prometa le malo, ker so zaloge še neprodanega blaga že zelo pičle in le še v čvrstih rokah. Cene so ostale v glavnem nespremenjene, vendar so se še učvrstile, ker se je kot kupec pojavila na tržišču z močnim povpraševanjem tudi Japonska, ki zaradi vojne in blokade ne more več dobavljati hmelja iz Nemčije, kakor je bila vajena in njena pivovarska industrija že trpi zaradi pomanjkanja hmelja.

Splošno: Iz ostalih okolišev, držav in tržišč ni nobenih novejših izčrpnjših poročil.

Poravnajte naročnino!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

sprejema
vse vrste zavarovanj proti po-
žaru: poslopja, vse premičnine,
hmelj, zvonove, steklo, nezgo-
de, vlom, jamstvo, avto-kasko,
življenjska zavarovanja v vseh
kombinacijah in posmrtninska
zavarovanja »Karitas«.

Zastopniki v vsaki župniji.

Podružnica: Celje, Vodnikova ulica 2

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.

Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne za-
vode, da se omogoči z oživitvijo denar-
nega obtoka delavoljnim našim ljudem
zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje
prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim
premoženjem popolno varnost. Mesto Celje
jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še
samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem
in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna,
nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema
hranilne vloge in
jih obrestuje
najbolje. Denar
je pri njej naložen
popolnoma varno.
Za hranilne vloge
jamči poleg re-
zerv in hiš nad
4000 članov - po-
sestnikov
z vsem svojim
premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

*nudi svojim članom po najugodnejših cenah pri-
snano prvovrstne Holderjeve škroplilnice vseh
vrst, traktorje za oranje in okopavanje, rasna
sredstva za zatiranje bolezni in škodljivcev itd.*